

sesfristen i sager om misbrug af børn først regnes, fra barnet fylder 18 år.

Det er Børnerådets vurdering, at misbrugte børn derved som voksne får en chance for at gøre op med misbruget, og at en domstolsafgørelse og en eventuel erstatning fra gerningsmanden vil give ofret en bedre mulighed for at gennemføre en behandling.

2.2. Gældende ret

Forældelse af strafansvar er i *straffelovens § 93* reguleret generelt for alle forbrydelser. Forældelsesfristen er afhængig af strafferammen for den enkelte lovovertrædelse. Således er forældelsesfristen 2 år, når strafferammen ikke overstiger fængsel i 1 år (eller når straffen for overtrædelsen ikke ville overstige bøde), 5 år ved en strafferamme på fængsel indtil 4 år, 10 år ved en strafferamme på fængsel indtil 10 år, og 15 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel på bestemt tid. Lovovertrædelser, der kan medføre fængsel på livstid, forældes således ikke.

For enkelte lovovertrædelser er der fastsat særlige regler om en højere forældelsesfrist end den, der følger af den generelle bestemmelse. Som eksempel kan nævnes straffelovens § 223, stk. 1, om samleje med adoptivbarn, stedbarn eller plejebarn mv. under 18 år, hvor strafferammen er fængsel indtil 4 år. Efter de generelle regler ville forældelse indtræde efter 5 år, men ved en lovændring i 1997 blev det i straffelovens § 93, stk. 3, fastsat, at forældelse af sådanne forbrydelser i intet tilfælde er mindre end 10 år, jf. lov nr. 349 af 23. maj 1997 om ændring af retsplejeloven, straffeloven og erstatningsansvarsloven (Styrkelse af retsstillingen for ofre for forbrydelser m.v.). Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at formålet med lovændringen var, at samleje eller anden kønslig omgængelse med et adoptivbarn, stedbarn eller plejebarn i alderen 15-18 år undergives en 10-årig forældelse og dermed ligestilles med incestsager, jf. Folkeetingstidende, 1996-1997, tillæg A, s. 3167 ff.

Beregningen af forældelsesfristen er i *straffelovens § 94* ligeledes reguleret ved generelle bestemmelser. Forældelsesfristen regnes således fra den dag, den strafbare virksomhed eller undladelse er ophørt, jf. § 94, stk. 1. I tilfælde, hvor strafbarheden afhænger af eller påvirkes af en indtrådt følge eller anden senere begivenhed, regnes fristen dog først fra følgens eller begivenhedens indtræden, jf. § 94, stk. 2. § 94, stk. 3, indeholder en særlig regel om forældelse af strafansvaret for strafbare forhold, der begås om bord på et skib, og § 94, stk. 4 og 5, indeholder bestemmelser om afbrydelse og suspension af forældelsen af strafansvaret, jf. nærmere nedenfor pkt. 3.

Forældelsesfristen er 20 år for krav på *erstatning* eller anden godtgørelse for skade, der er forvoldt ved en forbrydelse, for hvilken der under en offentlig straffesag pålægges straf, jf. § 1, stk. 1, nr. 5, i forældelsesloven af 1908 og § 16 i lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov. Forældelsesfristen regnes fra det tidspunkt, da forurettede har fået sådan kundskab, at den pågældende bliver i stand til at gøre sit krav gældende ved domstolene.

2.3. Retstilstanden i de øvrige nordiske lande

Grundprincipperne for forældelse af strafansvar i Norge, Sverige, Finland og Island svarer til de danske regler.

I 1998 blev der i den *norske* straffelov indført en regel om, at fristen for forældelse af strafansvar i sager om seksuelt misbrug af børn under 14 år først skal regnes fra det tidspunkt, hvor den forurettede er fyldt 18 år. Strafferammen for sådanne forbrydelser er efter de norske regler som udgangspunkt 10 års fængsel. Foreligger der skærpene omstændigheder, kan der idømmes indtil 21 års fængsel. Forældelsesfristen for strafansvaret for disse overtrædelser er henholdsvis 10 år og 25 år.

Den *svenske* straffelov indeholder en lignende undtagelse fra de generelle forældelsesregler. Efter de svenske regler regnes forældelsesfristen for strafansvar for grovere seksualforbrydelser mod børn tidligst fra den dag, barnet fylder eller skulle have fyldt 15 år. Denne regel trådte i kraft i 1995. Strafferammen for f.eks. grov voldtægt er fængsel i mindst 4 og højst 10 år og for voldtægt fængsel i mindst 2 og højst 6 år. Strafferammen for seksuel udnyttelse af mindreårige er fængsel indtil 4 år, i grove tilfælde dog fængsel i mindst 2 og højst 8 år. Forældelsesfristen er 15 år for grov voldtægt og 10 år for voldtægt og seksuel udnyttelse af mindreårige.

I *Finland* er med virkning fra den 1. januar 1999 gennemført en ændring af straffelovens regler om seksuelt misbrug af børn. Ændringen indebærer bl.a. en ændret formulering af bestemmelsen om groft seksuelt misbrug af børn, således at seksuelt misbrug af børn i højere grad end tidligere anses for groft. Der skal efter disse regler dømmes for groft seksuelt misbrug af børn, bl.a. hvis forbrydelsen på grund af barnets alder og udviklingsniveau er egnet til at forårsage særlig skade på barnet, og hvis krænkelser er egnet til at forårsage særlig skade på barnet på grund af et særligt afhængighedsforhold mellem barnet og gerningsmanden. Forbrydelsen skal endvidere bedømt som helhed anses for grov. Strafferammen for sådan forbrydelse er mellem 1 og 10 års fængsel. Efter et i juni